

1 AUGUST 1995

Prijevod

17-95-8-I

D577-D559

577
35

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD ZA
BIVŠU JUGOSLAVIJU

PREDMET BROJ: IT 95-8-I

TUŽILAC SUDA

PROTIV

Duška SIKIRICE poznatog i kao "Sikira"
Damira DOŠENA poznatog i kao "Kajin"
Dragana FUŠTARA poznatog i kao "Fuštar"
Dragana KULUNDŽIJE poznatog i kao "Kole"
Nenada BANOVIĆA poznatog i kao "Bani"
Predraga BANOVIĆA poznatog i kao "Čupo"
Nikice JANJIĆA
Dušana KNEŽEVIĆA poznatog i kao "Duća"
Dragana KONDIĆA
Gorana LAJIĆA
Dragomira ŠAPONJE
Nedjeljka TIMARCA
Zorana ŽIGIĆA poznatog i kao "Žiga"

OPTUŽNICA

Richard J. Goldstone, tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u skladu s ovlaštenjem iz člana 18 Statuta Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (nadalje Statut), optužuje:

1. Od približno 24. maja do približno 30. augusta 1992., srpske su snage nezakonito uhvatile i zatvorile više od 3.000 bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz općine Prijedor, Republika Bosna i Hercegovina, u logor Keraterm koji se nalazio u bivšoj tvornici keramičkih pločica i pripadajućem joj skladišnom kompleksu u blizini Prijedora, držeći ih u neljudskim uvjetima i pod nadzorom naoružanih stražara. Kao što je u daljnjem tekstu navedeno, zatočenici logora Keraterm bili su seksualno zlostavljani, tučeni, izvrgnuti mučenju i drugim oblicima okrutnog i neljudskog postupanja.
2. Ukoliko se drugačije ne navede, sva djela i propusti navedeni u optužnici dogodili su se između 24. maja i 30. augusta 1992.
3. U razdoblju na koje se odnosi ova optužnica u Republici Bosni i Hercegovini trajalo je stanje oružanog sukoba i djelomične okupacije.

4. Sva djela i propusti, navedeni kao teška kršenja prema članu 2 Statuta, kao i kršenja ratnih zakona i običaja prema članu 3 Statuta, dogodili su se u vrijeme oružanog sukoba i djelomične okupacije.
5. Svi bosanski Muslimani i bosanski Hrvati zatočeni u logoru Keraterm, te bosanski Muslimani i Hrvati iz općine Prijedor spomenuti u optužnici, čitavo su vrijeme bili zaštićeni Ženevskim konvencijama iz 1949.
6. Svi optuženi po ovoj optužnici bili su dužni pridržavati se zakona i običaja vođenja oružanog sukoba, uključujući Ženevske konvencije iz 1949.
7. U svim paragrafima koji sadrže navode o mučenju, djela su počinjena na nagovor ili uz suglasnost ili znanje službene osobe, ili osobe u tom svojstvu, i to s jednim ili više navedenih ciljeva: da se dobije informacija ili priznanje od žrtve ili treće osobe; da se kazni žrtvu za djelo koje je počinila ili se sumnja da ga je počinila žrtva ili treća osoba; da se zastraši ili izvrši pritisak na žrtvu ili treću osobu, i/ili iz nekog drugog razloga koji se temelji na diskriminaciji bilo koje vrste.
8. U svakom paragrafu koji tereti za zločine protiv čovječnosti, što su zločini prema članu 5 Statuta, navodno počinjena djela ili propusti bili su dio rasprostranjenih, masovnih ili sustavnih napada uperenih protiv civilnog stanovništva.
9. Pojam "Srbin" odnosi se na osobe srpskog porijekla koji su građani Bosne i Hercegovine ili nekog drugog dijela bivše Jugoslavije.

Optuženi

10. Osobe optužene po ovoj optužnici bili su zapovjednici, čuvari, isljednici i druge osobe odgovorne za stanje u logoru Keraterm i maltretiranje zatočenika.
 - 10.1. Duško **SIKIRICA** poznat i kao "Sikira". **Datum i mjesto rođenja:** 23. mart 1964., Čirkin Polje, općina Prijedor, Bosna i Hercegovina. **Sadašnja adresa:** Čirkin Polje. Bio je zadužen za logor Keraterm i nadređen svima ostalima u logoru.
 - 10.2. Zapovjednici smjena bile su tri niže navedene osobe, svaki od njih je nadzirao jednu od tri smjene stražara koji su radili u logoru. Kao zapovjednici smjena, a u vrijeme obavljanja dužnosti, bili su nadređeni svim osobama u logoru i podređeni jedino zapovjedniku logora.
 - (a) **Damir DOŠEN** poznat i kao "Kajin"
 - (b) **Dragan FUŠTAR** poznat i kao "Fuštar"
Datum i mjesto rođenja: 28. mart 1956., Prijedor, Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Ulica 1. maja br. 41, Prijedor

- (c) **Dragan KULUNDŽIJA** poznat i kao “Kole”
Datum i mjesto rođenja: 31. juli 1966., Gradina, Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Prijedor.

10.3. Niže navedeni optuženici izvršavali su dužnost stražara ili isljednika u logoru Keraterm:

- (a) **Nenad BANOVIĆ** poznat i kao “Bani”
Datum i mjesto rođenja: 28. oktobra 1969., Prijedor, Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Ulica Skendera Kulenovića 31, Prijedor;
- (b) **Predrag BANOVIĆ** poznat i kao “Čupo”
Datum i mjesto rođenja: 28. oktobra 1969., Prijedor, Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Ulica Skendera Kulenovića 31, Prijedor;
- (c) **Goran LAJIĆ**
- (d) **Dragan KONDIĆ**
Datum i mjesto rođenja: 8. decembra 1964., Jaruge, Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Ulica JNA bb, Prijedor.

10.4. Pored gore navedenih optuženika koji su redovno izvršavali dužnosti u logoru Keraterm, bilo je i drugih osoba koje su često dolazile u logor i ubijale, tukle ili drugačije zlostavljale zatočenike. Za vrijeme njihovog boravka u logoru bili su u nadležnosti **Duška SIKIRICE, Damira DOŠENA, Dragana FUŠTARA i Dragana KULUNDŽIJE**. Među onima koji su dolazili u logor bili su slijedeći:

- (a) **Nikica JANJIĆ**
- (b) **Dušan KNEŽEVIĆ** poznat i kao “Duća”
Datum i mjesto rođenja: 1955. ili približno
Sadašnja adresa: Donji Orlovci, Bosna i Hercegovina
- (c) **Dragomir ŠAPONJA**
Datum i mjesto rođenja: 8. juna 1965., Prijedor Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Ulica maršala Tita 56, Prijedor
- (d) **Nedjeljko TIMARAC**
Datum i mjesto rođenja: 18. aprila 1954., Donji Orlovci, Bosna i Hercegovina
Sadašnja adresa: Donji Orlovci
- (e) **Zoran ŽIGIĆ** poznat i kao “Žiga”
Datum i mjesto rođenja: 20. septembra 1958, Kozarac, Bosna i Hercegovina

Sadašnja adresa: Ulica Muharema Softića 16, Prijedor, ili Vojni zatvor, Banja Luka.

11. Paragrafi 1 do 10 su ponovno navedeni i sadržani u svakoj od niže navedenih optužbi.

NAVODI:

I. GENOCID

OPTUŽENI: Duško SIKIRICA

12. **Duško SIKIRICA**, u namjeri da u cijelosti ili djelomično uništi bosanske Muslimane i bosanske Hrvate kao nacionalne, etničke i vjerske grupe, suučesnik je u **GENOCIDU**, zločin prema članu 4(3)(e) Statuta, zato što je sudjelovao u ili bio odgovoran za, slijedeća djela:

Točka optužnice (nadalje Točka):

12.1. ubojstva pripadnika grupa iz općine Prijedor u logoru Keraterm (čl. 4(2)(a));

Točka:

12.2. nanošenje teške fizičke i psihičke boli pripadnicima grupa općine Prijedor u logoru Keraterm (čl. (2)(b)); i

Točka:

12.3. namjerno nametanje takvih životnih uvjeta pripadnicima grupa općine Prijedor u logoru Keraterm s ciljem da se izazove njihovo potpuno ili djelomično fizičko uništenje (čl. 4(2)(c)).

II. KRIVIČNA ODGOVORNOST OSOBA U SVOJSTVU NADREĐENIH

OPTUŽENI: Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA osobe u svojstvu nadređenih

13.1. U vrijeme rada logora Keraterm većina zatočenika bila je zatvorena u zgradi tvornice Keraterm, u četiri prostorije koje se ranije koristilo kao skladišta, a poznate su kao "soba 1, soba 2, soba 3 i soba 4". Sobe su bile toliko napučene, da zatočenici vrlo često nisu mogli ležati. Uvjeta za održavanje osobne higijene gotovo da nije ni bilo. Zahodske prostorije su bile sasvim neprimjerene tako da je zahod često bio prekriven urinom i izmetom. Zatočenici su jednom dnevno dobivali iznimno male obroke i imali su malo vremena za jelo. Ono malo vode što bi dobili bilo je često zagađeno. Zatočenici nisu imali rezervnu odjeću i nisu imali posteljinu. Pružana im je mala ili nikakva medicinska pomoć.

13.2. Stražari u logoru i drugi koji bi dolazili u logor zlostavljati zatočenike, a svi su bili podređeni **Dušku SIKIRICI, Damiru DOŠENU, Draganu FUŠTARU i Draganu KULUNDŽIJI**, redovito su izvršavali zatočenike fizičkom nasilju, neprekidnom ponižavanju, degradaciji, neljudskim uvjetima i strahu od smrti. Stražari i druge osobe ubili su na stotine zatočenika. Prebijanja su bila uobičajena. Za tuču su korištene sve vrste oružja, uključujući drvene štapove, metalne šipke, bejzbol palice, industrijske kablove različitih dužina s na krajevima pričvršćenim metalnim kuglama, kundake i noževe. Ubojstva, prebijanja, seksualna zlostavljanja i ostala okrutna i ponižavajuća djela počinjena su u svakoj od smjena i vrlo često pred ostalim zatočenicima. Mnogi zatočenici čiji identitet jest ili nije poznat nisu preživjeli. Leševi zatočenika su prije uklanjanja iz logora bila odlagana pored smetlišta, u blizini sobe 4.

13.3. Za gore navedena djela, te svako djelo ili propust za koji se nadalje tereti u ovoj optužnici, osim onih optužbi kojima se posebno tereti jednoga ili više optuženih; **Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA** su znali, ili su imali razloga znati, da njima podređene osobe namjeravaju počiniti ta djela ili da su ih već počinili, a propustili su, nakon što su djela već bila počinjena, poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi spriječili ta djela ili kaznili počinitelje.

13.4. **Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA** su krivično odgovorni za ubojstva zatočenika u logoru Keraterm, koja su počinile njima podređene osobe i drugi pod njihovom nadležnošću, te za ubojstva opisana u odjeljcima 14, 15, 17-20, 24 i 25, što predstavlja:

Točka:

13.4.1. **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949.** (nadalje **TEŠKA POVREDA KONVENCIJA**): namjerna ubojstva, određena članovima 2(a) i 7(3) Statuta;

Točka:

13.4.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članu 3 i 7(3) Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

13.4.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, određeno članovima 5(a) i 7(3) Statuta.

13.5. **Duško SIKIRICA** je krivično odgovoran za mučenje zatočenika u Keratermu, koja su počinili njegovi podređeni i drugi pod njegovom nadležnošću, uključujući osobe opisane u odjeljcima 21, 22 i 30, što predstavlja:

Točka:

13.5.1. **TEŠKU POVREDU KONVENCIJA:** mučenje, određeno članovima 2(b) i 7(3) Statuta;

Točka:

- 13.5.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** mučenje, prema članovima 3 i 7(3) Statuta, te članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija;

Točka:

- 13.5.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** mučenje, prema članovima 5(f) i 7(3) Statuta

Točka:

- 13.6. **Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA** krivično su odgovorni za namjerno nanošenje teške patnje svim zatočenicima u Keratermu, te za djela ili propuste navedene u odjeljcima 14, 16, 19, 20, 23, 26-29 i 31-33, koja su počinili njihovi podređeni i ostali pod njihovom nadležnošću, što predstavlja **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA** određene članovima 2 (c) i 7 (3) Statuta.

Točka:

- 13.7. **Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA** su krivično odgovorni za povrede osobnog dostojanstva svih zatočenika u Keratermu, te osoba navedenih u odjeljcima 14-33, koje su počinili njihovi podređeni i ostali pod njihovom nadležnošću, što predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA** prema članovima 3 i 7(3) Statuta i člana 3(1)(c) Ženevskih konvencija.

Točka:

- 13.8. **Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA** su krivično odgovorni za djela koja su počinili njihovi podređeni i drugi pod njihovom nadležnošću, koji su bosanske Muslimane i bosanske Hrvate zatočene u Keratermu, te osobe navedene u odjeljcima 14-33, proganjali iz političkih, rasnih i/ili vjerskih razloga, što predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI** određen članovima 5(h) i 7(3) Statuta.

Točka:

- 13.9. **Duško SIKIRICA, Damir DOŠEN, Dragan FUŠTAR i Dragan KULUNDŽIJA** su krivično odgovorni za djela i propuste podređenih i drugih pod njihovom nadležnošću zbog neljudskog postupanja sa zatočenicima u Keratermu i s osobama navedenim u odjeljcima 14-33, što predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI** određen članovima 5(i) i 7(3) Statuta.

III. INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST

OPTUŽENI: Duško SIKIRICA; Damir DOŠEN; Dragan FUŠTAR; Dragan KULUNDŽIJA; Nenad BANOVIĆ; Predrag BANOVIĆ; Nikica JANJIĆ; Dušan KNEŽEVIĆ; Dragan KONDIĆ; Goran LAJIĆ; Dragomir ŠAPONJA; Nedjeljko TIMARAC; Zoran ŽIGIĆ

14.1. Zatočenici s područja općine Prijedor poznate kao "Brdo", gdje se nalaze sela Hambarine, Čarakovo, Rakovčani, Biščani i Rizvanovići, odvedeni su u logor Keraterm oko 20. jula 1992. Zatočenici s područja Brda bili su ugrurani u sobu 3. Osobe iz sobe 3 prethodno su bile preseljene u druge sobe.

14.2. Oko 24. jula 1992., zatočenicima sobe 3 nije bio dozvoljen izlazak iz sobe. Tokom dana i ranije navečer pred sobe su postavljene automatske puške. Iste večeri u logor su dovedeni vojnici koji su formirali polukrug oko sobe 3.

14.3. Kasnije, iste večeri, stražari i vojnici, uključujući **Zorana ŽIGIĆA**, su počeli pucati prema sobi iz automatskih i velikokalibarskih pušaka. Pucnjava je s prekidima trajala nekoliko sati, izmjenjujući se od stalne paljbe u kratke rafale. Premda je pucnjava bila usmjerena prema sobi 3 neki su meci doprli i do barem jedne od ostalih soba. **Dragan KULUNDŽIJA** bio je zapovjednik smjene spomenute večeri. On je zapovjedio da se ne puca na ostale sobe. Međutim, on nije dao zapovijed da se ne puca na sobu 3.

14.4. **Dragan KULUNDŽIJA**, zapovjednik stražarske smjene, **Zoran ŽIGIĆ**, te stražari u logoru i drugi čiji identitet nije poznat, sudjelovali su u ubojstvu najmanje 140 muškaraca s područja Brda koji su bili zatvoreni u sobi 3. Pored njih ubijeni su i: Salko CRLJENKOVIĆ, Senad CRLJENKOVIĆ, Muharem SIKIRIĆ, Fahrudin AVDIĆ, Halid ALIŠKOVIĆ, druga osoba s imenom Halid ALIŠKOVIĆ, Jusuf ALIŠKOVIĆ, Kasim FAZLIĆ, Adem FAZLIĆ, Besim FAZLIĆ, Džemal FAZLIĆ, Kemal FAZLIĆ, Hasan CRLJENKOVIĆ, Muharem BEGOVIĆ, Nazmija BEGOVIĆ, Mirhad ČAUŠEVIĆ, Nihad ČAUŠEVIĆ, Suad ŽERIC, "Ita" ŽERIC, Čazim MUJADŽIĆ, Hasan MUJADŽIĆ, "Kiba", Mehmed AVDIĆ, Mehmedalija SIKIRIĆ, "Džole" MEDIĆ, Nazmija ALIŠKOVIĆ, Emsud ALIŠKOVIĆ, Sulejman DŽAMASTAGIĆ, Ferid DŽAMASTAGIĆ, Šefko DŽAMASTAGIĆ, Sulejman RAMČINOVIĆ, Karanfil ALIŠKOVIĆ, Mehmedalija KARDUMOVIĆ, Mustafa FAZLIĆ, Hasan DŽAMASTAGIĆ, poznat i kao Sivi, Damir DŽAMASTAGIĆ, Sejfo DŽAMASTAGIĆ, Samir KARDUMOVIĆ, Sakib KARDUMOVIĆ, Asmir KARDUMOVIĆ, Saud ČAUŠEVIĆ, Mirhad DURATOVIĆ poznat i kao Mita, Fahrudin AVDIĆ, Huzeir RAMULIĆ, Bego AVDIĆ, Smail SIKIRIĆ, Ferid SIKIRIĆ poznat i kao Eka, Fadil HAMULIĆ i Fikret MEDIĆ poznat i kao Jovo. **Dragan KULUNDŽIJA**, zbog neposrednog sudjelovanja i kao nadređena osoba odgovorna za postupke podređenih, i **Zoran ŽIGIĆ** počinili su:

Točka:

- 14.4.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno ubojstvo, prema članovima 2(a) i 7(1) Statuta, a za **Dragana KULUNDŽIJU** također i član 7(3) Statuta;

Točka:

- 14.4.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članovima 3 i 7(1) Statuta, za **Dragana KULUNDŽIJU** i član 7(3) Statuta, te član 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 14.4.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članovima 5(a) i 7(1) Statuta, a za **Dragana KULUNDŽIJU** također prema članu 7(3) Statuta.

14.5. **Dragan KULUNDŽIJA, Zoran ŽIGIĆ**, stražari u logoru i drugi čiji identitet nije poznat, vatrenim oružjem su ranili otprilike 50 muškaraca s područja Brda koji su bili zatočeni u sobi 3. Među ranjenima su također bili Safet CRLJENKOVIĆ, Derviš CRLJENKOVIĆ, Ramo CRLJENKOVIĆ i Alija HRAPIĆ. **Dragan KULUNDŽIJA**, kao nadređena osoba odgovorna za postupke podređenih i neposredno sudjelovanje, **Zoran ŽIGIĆ**, stražari u logoru i drugi čiji identitet nije poznat počinili su:

Točka:

- 14.5.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno nanošenje teške patnje ili ozbiljne ozljede tijela i zdravlja, prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta, a za **Dragana KULUNDŽIJU** također i prema članu 7(3) Statuta;

Točka:

- 14.5.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članovima 3 i 7(1) Statuta, a za **Dragana KULUNDŽIJU** i prema članu 7 (3) Statuta, te prema članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 14.5.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, određeni članovima 5(i) i 7(1) Statuta, a za **Dragana KULUNDŽIJU** i član 7(3) Statuta.

15. Oko 25. jula 1992. ujutro, ili toga dana, dan poslije napada na sobu 3, **Duško SIKIRICA** je bio s **Draganom FUŠTAROM** kad je **FUŠTAR** preživjelim zatočenicima iz sobe 3 rekao da je šest zatočenika pobjeglo i da se organizatori njihovog bijega smatraju odgovornima. Tada je izdvojeno, izvedeno pred sobu i po kratkom postupku ubijeno 20 zatočenika. Kao nadređene osobe odgovorne za djela njihovih podređenih, te svojim neposrednim sudjelovanjem **Duško SIKIRICA** i **Dragan FUŠTAR** su počinili:

Točka:

- 15.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno ubojstvo, prema članovima 2(a), 7(1) i 7(3) Statuta;

Točka:

- 15.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta i prema članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 15.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članovima 5(a), 7(1) i 7(3) Statuta.

16. Oko 25. juna 1992., grupa zatočenika, uključujući Redžepa GRABIĆA, često je prozivana iz sobe 2. Toga dana, **Damir DOŠEN, Dušan KNEŽEVIĆ, Zoran ŽIGIĆ** i drugi različitim su predmetima, uključujući drvene palice i metalne šipke, surovo tukli grupu zatočenika iz sobe 2 i Redžepa GRABIĆA. Od posljedica udaraca Redžep GRABIĆ je izgubio svijest. **Damir DOŠEN**, kao nadređena osoba odgovorna za postupke podređenih i neposredno sudjelovanje, **Dušan KNEŽEVIĆ** i **Zoran ŽIGIĆ**, su stoga počinili:

Točka:

- 16.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji, prema članovima 2(c), 7(1), a za **Damira DOŠENA** i prema članu 7(3) Statuta;

Točka:

- 16.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članovima 3, 7(1), za **Damira DOŠENA** i prema članu 7(3) Statuta, te prema članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 16.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, određeni članovima 5(i), 7(1), a za **Damira DOŠENA** i prema članu 7(3) Statuta.

17. Jedne večeri sredinom jula 1992., **Besim HRGIĆ** je prozvan iz sobe 4, tada su ga **Predrag BANOVIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ** i **Nikica JANJIĆ** surovo batinali. **HRGIĆ** je podlegao zadobivenim ranama. Svojim su postupcima **Predrag BANOVIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ** i **Nikica JANJIĆ** počinili:

Točka:

- 17.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno ubojstvo, prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

- 17.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 17.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članu 5(a) Statuta.

18. Jedne večeri polovinom jula 1992., grupa stražara i drugih izdvojila je iz soba veći broj zatočenika poslije čega su ih naizmjenice surovo batinali. Nekoliko muškaraca je podleglo zadobivenim ranama. Među njima su bili: Jasnim IZEJIRI, "Špija" MEŠIĆ, Drago TOKMANOVIĆ. U grupi stražara i drugi koji su sudjelovali u tuči i ubojstvima bili su **Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ.**

Točka:

- 18.1. **Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ i Zoran ŽIGIĆ** su stoga počinili **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA**, odnosno, namjerno ubojstvo Jasmina IZEJIRIA, prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

- 18.2. **Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ** su stoga počinili **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA**, odnosno, namjerno ubojstvo "Špije" MEŠIĆA prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

- 18.3. **Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ** su stoga počinili **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA**, odnosno, namjerno ubojstvo Drage TOKMANOVIĆA prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

- 18.4. **Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ, i Zoran ŽIGIĆ** su stoga počinili **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**, odnosno, ubojstvo Jasmina IZEJIRIA prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija;

Točka:

- 18.5. Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ su stoga počinili KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA, odnosno, ubojstvo "Špije" MEŠIĆA prema član 3 Statuta i član (3)(1)(a) Ženevskih konvencija;

Točka:

- 18.6. Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ su stoga počinili KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA, odnosno, ubojstvo Drage TOKMANOVIĆA prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija;

Točka:

- 18.7. Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ i Zoran ŽIGIĆ su stoga počinili ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, odnosno, ubojstvo Jasmina IZAJIRIA prema članu 5(a) Statuta;

Točka:

- 18.8. Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ su stoga počinili ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, odnosno, ubojstvo "Špije" MEŠIĆA prema članu 5(a) Statuta;

Točka:

- 18.9. Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ su stoga počinili ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, odnosno, ubojstvo Drage TOKMANOVIĆA prema članu 5(a) Statuta; ili

Točka:

- 18.10. alternativa paragrafima 18.1. do 18.9., Predrag BANOVIĆ, Nenad BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Goran LAJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ i Zoran ŽIGIĆ su također počinili i ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta;

19. Otprilike u drugoj polovini juna 1992., Predrag BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ, Goran LAJIĆ, Dragomir ŠAPONJA, Zoran ŽIGIĆ i drugi učestalo su prozivali grupu zatočenika iz sobe 2, a među njima i Emsuda BAHONJIĆA. Predrag BANOVIĆ, JANJIĆ, KNEŽEVIĆ,

KONDIĆ, LAJIĆ, ŽIGIĆ i drugi su šakama i drugim predmetima pretukli Emsuda **BAHONJIĆA** i ostale zatočenike. Učestalo su ih tukli u razdoblju od približno desetak ili više dana. Za to su vrijeme **KNEŽEVIĆ, ŽIGIĆ** i ostali prisiljavali **BAHONJIĆA** na različite degradirajuće, ponižavajuće i/ili bolne radnje kao što su ležanje na razbijenom staklu, skakanje iz kamiona i fellatio. **BAHONJIĆ** je podlegao zadobijenim ranama.

19.1. Sudjelujući u tuči koja je uzrokovala smrt Emsuda **BAHONJIĆA, Predrag BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ, Goran LAJIĆ, Dragomir ŠAPONJA** i **Zoran ŽIGIĆ** su počinili:

Točka:

19.1.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno ubojstvo, prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

19.1.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

19.1.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članu 5(a) Statuta; odnosno

Točka:

19.1.4. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) i 7(1) Statuta.

19.2. Sudjelujući u prisiljavanju Emsuda **BAHONJIĆA** na degradirajuće, ponižavajuće i/ili bolne radnje, **Dušan KNEŽEVIĆ** i **Zoran ŽIGIĆ** su počinili:

Točka:

19.2.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teške patnje, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

19.2.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija;

Točka:

19.2.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

20. Približno u drugoj polovini juna 1992., **Predrag BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ, Goran LAJIĆ, Dragomir ŠAPONJA, Nedjeljko TIMARAC, Zoran ŽIGIĆ** i drugi su učestalo izdvajali grupu zatočenika iz sobe 2, a među njima i osobu zvanu "Car", prezimena **JUSUFOVIĆ** ili **JUSUFAGIĆ**. **Predrag BANOVIĆ, JANJIĆ, KNEŽEVIĆ, KONDIĆ, LAJIĆ, ŠAPONJA, ŽIGIĆ** i drugi su šakama i različitim predmetima pretukli "Cara" i ostale zatočenike. Učestalo su ih tukli u razdoblju od približno desetak ili više dana. Za to su vrijeme **KNEŽEVIĆ, ŽIGIĆ** i ostali prisiljavali "Cara" na različite ponižavajuće i/ili bolne radnje kao što su trčanje s teškom automatskom puškom i fellatio. "Car" je podlegao zadobivenim ranama.

20.1. Sudjelujući u tuči koja je uzrokovala smrt "Cara", **Predrag BANOVIĆ, Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ, Goran LAJIĆ, Dragomir ŠAPONJA, Nedjeljko TIMARAC** i **Zoran ŽIGIĆ** su počinili:

Točka:

20.1.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno ubojstvo, prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

20.1.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

20.1.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članu 5(a) Statuta; odnosno

Točka:

20.1.4. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

20.2. Sudjelujući u prisiljavanju "Cara" na ponižavajuće i/ili bolne radnje, **Dušan KNEŽEVIĆ** i **Zoran ŽIGIĆ** su počinili:

Točka:

20.2.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teške patnje, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

20.2.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija;

Točka:

20.2.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

21. Između 1. juna 1992. i 5. augusta. 1992., Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ, Zoran ŽIGIĆ i drugi su u više navrata izdvajali Jasmira RAMADANOVIĆA poznatog i kao "Sengin". KNEŽEVIĆ, KONDIĆ, ŽIGIĆ i drugi su optužili Jasmira RAMADANOVIĆA da je muslimanski ekstremista. Zatim su pretukli Jasmira RAMADANOVIĆA. RAMADANOVIĆ je od udaraca zadobio veliku otvorenu ranu na glavi, njegovo je tijelo bilo prekriveno modricama tako da nije mogao jesti oko deset dana. Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ i Zoran ŽIGIĆ su počinili:

Točka:

21.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** mučenje, prema članu 2(b) Statuta;

Točka:

21.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** mučenje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

21.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** mučenje, prema članu 5(f) Statuta.

22. Oko prve polovine juna 1992., Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Zoran ŽIGIĆ su izveli i ispitivali Fajzu MUKANOVIĆA. Kako im MUKANOVIĆ nije dao informacije koje su od njega tražili JANJIĆ, KNEŽEVIĆ, ŠAPONJA i ŽIGIĆ su mu nožem prerezali vrat i zatim doveli njegovu suprugu i dijete da to gledaju. Nikica JANJIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Zoran ŽIGIĆ su počinili:

Točka:

22.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** mučenje, prema članu 2(b) Statuta;

Točka:

22.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** mučenje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

22.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** mučenje, prema članu 5(f) Statuta.

23. Oko 23 juna 1992., **Dušan KNEŽEVIĆ** i **Zoran ŽIGIĆ** su izveli iz sobe 3 grupu zatočenika uključujući i Faudina HRUSTIĆA. **KNEŽEVIĆ**, **ŽIGIĆ** i drugi su pretukli zatočenike i Faudina HRUSTIĆA služeći se predmetima poput palica, željeznih šipki i drvenih bejzbol palica. **Dušan KNEŽEVIĆ** i **Zoran ŽIGIĆ** su počinili:

Točka:

- 23.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

- 23.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 23.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

24. Jedne večeri tokom jula 1992. **Predrag BANOVIĆ** je prozvao jednog zatočenika. Kada ga nije našao **BANOVIĆ** je prozvao "Cačka", čije ime i prezime glasi Fikret AVDIĆ. **BANOVIĆ** i drugi su tukli **AVDIĆA** nogama i bejzbol palicama. **AVDIĆA** su zatim vratili u sobu 2 gdje je rano slijedećeg jutra umro. **Predrag BANOVIĆ** je počinio:

Točka:

- 24.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** namjerno ubojstvo, prema članu 2(a) Statuta;

Točka:

- 24.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** ubojstvo, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 24.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članu 5(a) Statuta; odnosno

Točka:

- 24.4. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

25. U drugoj polovini jula 1992., izveden je u toku noći Jovo RADOČAJ, zatočenik srpskog porijekla oženjen za Muslimanku za kojeg se vjerovalo da podržava Stranku demokratske akcije bosanskih Muslimana. **Predrag BANOVIĆ** i drugi su ga

tukli duže vrijeme. Nekoliko sati nakon što je bio pretučen Jovo RADOČAJ je podlegao zadobivenim ranama. **Predrag BANOVIĆ** je svojim sudjelovanjem počinio:

Točka:

- 25.1. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** ubojstvo, prema članu 5(a) Statuta; odnosno

Točka:

- 25.2. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

26. Oko 30. jula 1992., dok je Mirzet HODŽIĆ pokušavao napuniti bocu vodom **Predrag BANOVIĆ** ga je zaustavio i od njega zatražio novac. Nakon što je Mirzet HODŽIĆ rekao kako nema novca, **Predrag BANOVIĆ** ga je pretukao bejzbol palicom i nožem ga ubo u ruku. **Predrag BANOVIĆ** je počinio:

Točka:

- 26.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

- 26.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 26.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

27. Otpriblike u prvoj polovini augusta 1992., dok se Mirzet HODŽIĆ nalazio izvan sobe 2, **Predrag BANOVIĆ** ga je tukao čizmama i udarao njegovom glavom o zid dok Mirzet HODŽIĆ nije izgubio svijest. **Predrag BANOVIĆ** je počinio:

Točka:

- 27.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji ili ozljeda, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

- 27.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

27.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

28. Otpribliže u drugoj polovini juna 1992., **Dušan KNEŽEVIĆ** je iz sobe 2 izveo Ilijaza JAKUPOVIĆA i Zijada JAKUPOVIĆA. **KNEŽEVIĆ** i ostali su šakama i palicama pretukli Ilijaza JAKUPOVIĆA i Zijada JAKUPOVIĆA. **Dušan KNEŽEVIĆ** je počinio:

Točka:

28.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji ili ozljeda, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

28.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

28.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

29. Između 1. juna 1992. i 5. augusta 1992., **Dušan KNEŽEVIĆ** i drugi su šakama i različitim predmetima u više navrata pretukli Uzeira ČAUŠEVIĆA, te je zadobio velike, otvorene rane na rukama i po cijelome tijelu. Rane su se inficirale i ČAUŠEVIĆ je tako obolio da se jedva mogao micati. ČAUŠEVIĆ je kasnije odvezen kamionom punim leševa i ranjenika, poslije čega više nikad nije viđen. **Dušan KNEŽEVIĆ** je počinio:

Točka:

29.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji ili ozljeda, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

29.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

29.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

30. Oko 4. juna 1992., trojica muškaraca su ispitivala Senahida ČIRKIĆA. Kako im ČIRKIĆ nije dao željene odgovore, jedan od isljednika je rekao **Zoranu ŽIGIĆU**

da izvede ČIRKIĆA i da ga tuče dok ne progovori. ŽIGIĆ je zatim izveo ČIRKIĆA i pretukao ga šakama, nogama i puškom. Zoran ŽIGIĆ je počinio:

Točka:

- 30.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** mučenje, prema članu 2(b) Statuta;

Točka:

- 30.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** mučenje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 30.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** mučenje, prema članu 5(f) Statuta.

31. Između 14. juna i 5. augusta 1992., Zoran ŽIGIĆ je izveo Fikreta ALIĆA i nekoliko drugih zatočenika. ŽIGIĆ je tukao Fikreta ALIĆA, tako ga udarajući po ustima pištoljem i nogama, da mu je izbio četiri zuba. Zoran ŽIGIĆ je počinio:

Točka:

- 31.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji ili ozljeda, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

- 31.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 31.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

32. Oko 24. juna 1992., u logor Keraterm je dovedena grupa zatočenika među kojima je bio i Redžep GRABIĆ. Zoran ŽIGIĆ i drugi su cijeli dan i noć tukli novopridošle zatočenike, Redžepa GRABIĆA, kao i zatočenike izdvojene iz sobe 2. ŽIGIĆ i ostali su zatočenike tukli šakama, nogama i pendrecima. Zoran ŽIGIĆ je počinio:

Točka:

- 32.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

- 32.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 32.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

OPĆI NAVOD OPTUŽNICE

33. Za vrijeme rada logora Keraterm, **Predrag BANOVIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ, Zoran ŽIGIĆ** i drugi su stalno i otvoreno zlostavljali zatočenike. Postupci **BANOVIĆA, KNEŽEVIĆA, KONDIĆA i ŽIGIĆA** uključuju: premlaćivanje i zlostavljanje velikog broja ljudi među kojima su bili Amir CRLJENKOVIĆ, osoba zvana "Senadin", muškaraca iz Čarakova, Jusuf ARIFAGIĆ, Adnan BAHONJIĆ, Suad BAJRIĆ i Fikret ALIĆ; iznuđivanje novca i vrijednih stvari od zatočenika; i ostalo navedeno u odjeljcima 14.3. do 14.5.3. i od 16. do 32.3. **BANOVIĆ, KNEŽEVIĆ, KONDIĆ, ŽIGIĆ** i drugi su stalno i otvoreno zlostavljali određene zatočenike zbog čega su ostali zatočenici logora Keraterm bili izloženi teškoj psihičkoj traumi, neprekidnom ponižavanju i strahu od tjelesnih povreda i/ili smrti. **Predrag BANOVIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragan KONDIĆ i Zoran ŽIGIĆ** su stoga počinili:

Točka:

- 33.1. **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA:** nanošenje teških patnji, prema članu 2(c) Statuta;

Točka:

- 33.2. **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA:** okrutno postupanje, prema članu 3 Statuta i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija; i

Točka:

- 33.3. **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI:** neljudski postupci, prema članu 5(i) Statuta.

Prijevod vjeren originalu
ICTY - TPIY
Prevoditeljska služba
Datum: 28. VII. 1995.

Richard J. Goldstone
Tužilac